

Ett ordbehandlingsprogram med stöd för talsyntes

- Programmet stöder talsyntes SAPI 4 och SAPI 5.
- Programmet kan spela upp ljudfiler (*.wav) och (*.mp3)

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Rekommenderad utrustning	5
Installation	5
Programinformation	5
Användarläge i Bright 4	6
Textfönstret	6
Menyraden	7
Informationsraden	8
Bokmärke	9
Läsa text med talsyntes	9
Färga texter med ljud	9
Punktinmatning	10
Stavningskontroll	10
Sök/ Ersätt	11
Utskrift på kuvert	12
Skanna	12
Förenklade dialoger	14
Inställningar i Bright 4	16
Övrigtfliken	17
Hämta ljud	17
Punktinmatning och Siffror	17
Digital tid	17
Spara automatiskt	17
Använd hitta dokument och Förvald mapp	18
Radera textfil	18
Sök/ Ersätt	18
Stavningskontroll	18
Använd mallar	18
Använd flera dokument	18
E-postinställningar	18
Kalenderinställningar	18
Liudinspelning	18
Talsyntes	18
Sökvägar	
Inställning för iRead	19
Makro	20
Skrivträning	20
Skapa mall	20
Stäng programmet	20
Stäng datorn	20
Utseendefliken	
Teckensnitt och bakgrundsfärg	
Visa verktygsknappar	21
Vertikal rullist	
Sidbredd	
Döli inställningar	21
Kortkommando för inställningar	21
Använd fast font och tecken per rad	21
Any and fust four own workin per fud	1

Visa genvägar21Vertikal rullist21Utskriftinställningarfliken22Skrivare och Punktskrivare22Utskriftsinställningar22Papper22Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Samma storlek på sökvägar	21
Vertikal rullist21Utskriftinställningarfliken22Skrivare och Punktskrivare22Utskriftsinställningar22Papper22Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Visa genvägar	21
Utskriftinställningarfliken22Skrivare och Punktskrivare22Utskriftsinställningar22Papper22Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Vertikal rullist	
Skrivare och Punktskrivare22Utskriftsinställningar22Papper22Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Utskriftinställningarfliken	22
Utskriftsinställningar22Papper22Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Skrivare och Punktskrivare	22
Papper.22Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning.23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym.24	Utskriftsinställningar	22
Teckensnitt22Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Papper	22
Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)23Aktiv talsyntes23Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Teckensnitt	22
Aktiv talsyntes.23Inmatning23Förflyttning.23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym.24	Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)	23
Inmatning23Förflyttning23Övrigt24Aktuella röster24Hastighet och Volym24	Aktiv talsyntes	23
Förflyttning	Inmatning	23
Övrigt	Förflyttning	23
Aktuella röster	Övrigt	24
Hastighet och Volym	Aktuella röster	24
	Hastighet och Volym	24
Talstöd via numeriskt tangentbord25	Talstöd via numeriskt tangentbord	25
Mallar i Bright 4	Mallar i Bright 4	
Parametrar	Parametrar	
Autotext	Autotext	
	Infoga kalender	27
Infoga kalender	Skapa fil och Filnamnsprefix	27
Skapa fil och Filnamnsprefix	Exempel	
Autotext	Autotext	
	Infoga kalender	27
Infoga kalender	Skapa fil och Filnamnsprefix	
Skapa fil och Filnamnsprefix	Exempel	

Rekommenderad utrustning

Programmet Bright 4 är utvecklat och testat i operativsystemet Windows 7 64-bitars. Vi rekommenderar att du använder en dator med minst 2 Gb minne. Programmet kräver att du har senaste version 4 av .NET framework installerat och att din dator stödjer program som är utvecklat för 32-bitars operativsystem.

Om du vill spela upp ljudfiler och/eller utnyttja mjukvarutalsyntes ställer dessa produkter vissa krav på utrustningen. För mer information se respektive produkts manual.

Installation

Sätt in CD-skivan i cdläsaren.

Om CD-skivan inte spelas upp automatiskt får man bläddra fram till "SLCDMENU.exe" som ligger på CD-skivan och köra den manuellt.

Välj "Installera Bright4" i menyn som visas.

Följ instruktionerna på skärmen.

Bright4 installation Välj installation	
	Installera Bright4
	Installera Audacity
	Dokument

Programinformation

- Bright 4 är ett öppet och omfattande program. Det är inte möjligt att i en manual, som denna, beskriva alla tänkbara sätt hur programmet kan användas. Med ökade erfarenheter av programmet, öppnas nya sätt för dess användning.
- Bilder kan inte kopieras in i programmet.
- När programmet avslutas sparas automatiskt information om fönstrets storlek och läge.
- För att spela in ljudfiler använder du inspelningsprogram som finns i Windows eller andra som följer med ljudkortet.

Användarläge i Bright 4

Bright 4 är ett enkelt textbehandlingsprogram. Genom olika inställningar blir programmet anpassat efter elevens behov och förutsättningar. Vid inskrift av text finns olika möjligheter till talstöd och uppläsning av text kan ske på olika sätt. Anpassningar görs under, Ctrl+I (bokstav i).

🧟 Bright4 - [F1 Nytt dokument]		
Arkiv Redigera Övrigt Hjälp		
	Braille Residual for the second secon	N
0		, ļ
	Informatio	onsrad
Menyrad		
	Textfönster	

Textfönstret

I textfönstret presenteras de texter som användaren hämtar in från meddelanderaden. Användaren kan också använda textfönstret för att skriva in egen text.

Menyraden

Nytt dokument (CTRL + N)	Skapar ett nytt dokument
Öppna dokument (CTRL + O)	Startar en förenklad öppnadialog (se sida 14)
Spara dokument (CTRL + S)	Sparar text. Om texten saknar filnamn så startar en förenklad sparadialog
Spara dokument som	Startar en förenklad sparadialog (se sida 15)
Skriv ut (CTRL + P)	Skriver ut texten
Skriv ut braille	Skriver ut texten till punktskrivare
Scanna (ALT + S)	Startar scanningen och texttolkningen.
Sök (CTRL + F)	Startar en sökdialog
Stavningskontroll (F5)	Startar stavningskontrollen
Klipp ut (CTRL + X)	Klipper ut den markerade texten
Kopiera (CTRL + C)	Kopierar den markerade texten
Klistra in (CTRL + V)	Klistrar in texten från urklipp
Inställningar (CTRL + I)	Öppnar inställningsläget
Avsluta	Avslutar programmet

Informationsraden

A . A . ▲					
••••		•	Θ	٠	0

00	Anger aktuell talsyntesröst
Θ	Anger att text automatsparas
٠	Anger att inmatning sker enligt punktskriftsmetoden
٩	Anger att hämta ljud funktionen är aktiv
Y	Anger högermarginalens position
I	Anger höger gräns vid utskrift på A4-papper

1

Bokmärke

Ibland finns behov av att sätta ett "bokmärke" i texten för att lätt hitta tillbaka till detta ställe. Bokmärket görs genom att man skriver två (2) plustecken (++) i texten. Man söker bokmärket genom att trycka på funktionstangenten **F6**. Sökningen sker alltid framåt i texten och då man finner bokmärket kommer talsyntesen att läsa upp "Bokmärke". Bokmärket tas bort genom att man raderar plustecknen. I en text kan det finnas flera bokmärken. Vid en upprepad tryckning på **F6** hoppar du då mellan dina bokmärken.

Läsa text med talsyntes

Med funktionstangenten **F8** läser talsyntesen en mening framåt i texten. Programmet söker efter punkt, utropstecken eller frågetecken och stannar då ett sådant påträffas. Fortsatt tryck på **F8** fortsätter uppläsningen. Med funktionstangenten **F7** repeterar talsyntesen det senast upplästa ordet eller meningen. **Ctrl+F8** läser hela texten.

Ett utökat talstöd kan fås via det numeriska tangentbordet. Se sida 25.

Färga texter med ljud

Vid programinstallationen kopieras några ljudfiler till mapparna "\Bright4\Wavfile\" och "\Bright4\MP3file". Om du markerat **"Hämta ljud"** under Inställningar blir dessa ljudfiler tillgängliga i programmet. När du skriver i programmet och trycker på funktionstangenten **F2** öppnas först ett fönster

Du väljer först vilken typ av ljudfil du vill hämta in genom att trycka **Enter** vid valet. En fillista visar då vilka filer du har på respektive mapp.

Du vandrar i listan med **Pil Upp/Pil Ner**. Ljudfilen spelas upp i högst 5 sekunder så att du kan veta vad som är inspelat. Vid tryck funktionstangenten **F7** läser talsyntesen upp filnamnet. Du hämtar in ljudet till textfönstret genom att bekräfta med **Enter**. Om du vill lämna fillistan trycker du Esc. Att en ljudfil integrerats i texten visas genom att ljudfilens namn omges av hakparanteser.

Exempel: [MJAU] är en wav-fil medan [3CADILLAC_BLUES] är en MP3-fil

Exempel: I meningen "Min lilla katt [Mjau] är väldigt söt" läser talsyntesen först upp "Min lilla katt" därefter spelas ljudfilen Mjau.wav upp och därefter fortsätter talsyntesen med "är väldigt söt".

På detta sätt får du möjlighet att färga texter med inspelat ljud.

Obs! Om du samlar ljud kan det vara lämpligt att sortera ljudfiler till olika undermappar till mappen "\Bright4\Wavfil\". När du sedan hämtar ljud väljer du först mapp och sedan ljudfil.

Punktinmatning

För elever som skriver med punktinmatning enligt svensk åttapunktsskrift, finns möjlighet att göra detta från det vanliga tangentbordet. Det är tangentbordets tangenter A, S, D, F, J, K, L och Ö som ger möjlighet till punktinmatning via ackord.

För att funktionen skall vara aktiv vid programstart gör du en markering under Inställningar, fliken Övrigt.

• på informationsraden visar att denna funktion är aktiv. Funktionen aktiveras/avaktiveras med funktionstangenten **F4.**

Obs! Om funktionen är aktiv i textfönstret kommer den även att vara aktiv i ex vis Öppna/Sparadialogen.

Obs! Tangentbordet skall följa IBM-standard för att funktionen skall fungera.

Stavningskontroll

Om du vill få stavningen kontrollerad i en text så trycker du på funktionstangenten **F5** eller via menyn Redigera,

Stavningskontroll eller klicka på knappen Stavningskontroll i verktygsraden. Funktionen Stavningskontroll görs tillgänglig under Inställningar.

När du vill kontrollera stavningen trycker du på **F5**. Om ett ord i din text inte finns i ordbanken öppnas ett fönster. Talsyntesen läser upp det saknade ordet och föreslår ett alternativ. Du kan välja att hämta föreslaget ord genom att trycka Enter. Du kan också gå med **Pil upp/Pil ner** för att höra flera förslag eller lägga ditt ord till ordbanken via knappen **Lägg till**. Ordet läggs då till en egen ordlista.

Stavningskontroll	_ D X
Text:	Ignorera
Jag heter <mark>johan</mark> . Vad heter du?	Ignorera alla
	Lägg till
Ersätt med:	
Förslag:	Ersätt
Johan jo han	Ersätt alla
	Avbryt

Sök/ Ersätt

Om man vill söka efter ett speciellt ord i texten använder man programmets sökfunktion. Funktionen Sök...Ersätt görs tillgänglig under Inställningar. För att söka trycker man kortkommando **Ctrl+H** eller via menyn Redigera, Sök/ Ersätt eller klicka på knappen Sök/ Ersätt i verktygsraden. Då visas följande fönster:

SökErsätt		
Sök efter	idag	Sök
		Ersätt
🖻 Matcha hela ord		Ersätt alla
🔲 Matcha ge	Matcha gemener/VERSALER	

Här skriver du in ett eller flera ord som du vill hitta i texten. Starta sökningen genom att trycka på **Enter** eller klicka på **Sök**. Texten genomsöks nu efter ditt sökord och om detta hittas blir ordet markerat. Om du vill fortsätta sökningen trycker du på funktionstangenten **F3**. Sökningen kan förfinas genom att välja **Matcha hela ord** och **Matcha gemener/VERSALER**.

För att söka och ersätta ett visst ord med ett annat skriver du först in sökordet. Flytta till nästa fält med **TAB-tangenten** och skriv in ersättningsordet.

SökErsätt		
Sök efter	idag	Sök
	imorgon	Ersätt
🗏 Matcha hela ord		Ersätt alla
Matcha gemener/VERSALER		Avbryt

Starta Sök...Ersätt-funktionen genom tryck på **Enter** eller klicka på knappen **Sök.** Texten genomsöks nu efter ditt sökord från insättningspunkten och framåt och om detta hittas blir ordet markerat.

Utskrift på kuvert

Med kortkommando Ctrl+U eller via textmenyns Övrigt, Utskrift på kuvert öppnas följande fönster:

C4-kuvert

C5-kuvert C6-kuvert I menyn framgår vilka funktioner modulen har så att du kan skapa nya adressuppgifter, spara eller ta bort dem.

Under Utskrift-menyn ser du kortkommandon för att skriva ut adresser till olika kuvert. Många skrivare kan inte skriva ut C4kuvert.

Skanna

ALT + S

Programmet är förberett att skanna in texter med hjälp av programmet Omnipage, version 12 eller senare. Om Omnipage är installerat på din dator känner programmet av detta och gör funktionen tillgänglig. Med hjälp av en skanner kan du snabbt läsa in en sida text från en bok och sedan läsa upp den med hjälp av talsyntesen.

Sidan som skall skannas läggs med texten nedåt och därefter stänger man "locket" och skanner är klar att skanna.

Skanningen börjar genom kortkommando **Alt+S** eller genom att bekräfta programfunktionen **skanna** från meddelanderaden.

När skanningen är klar gör programmet en konvertering till text (OCR = Optical Character Recognition), lägger texten till klippbordet varifrån programmet klistrar in texten till textfönstret.

Obs! Denna funktion är en tilläggsfunktion!

Förenklade dialoger

Om man i användarläget klickar på spara som eller öppna så kommer man till en förenklad fildialog.

Öppna

Till vänster i dialogen är en lista med sökvägar som man definierar själv (Se sida 19).

Finns det några sökvägar så fokuseras den första, i det här läget "Mina texter".

🖳 Öppna		
Leta i	C:/	• t •
Mina texter	\$AVG8.VAULT\$	MSOCache
	SRecycle.Bin	PerfLogs
	📁 AuthLog	📁 Program Files
	📁 Bright3	📁 ProgramData
	📁 CanoScan	📁 RRbackups
	Documents and Settings	📁 Sarepta
		📁 SWShare
	📁 Intel	📁 SWTOOLS
	📁 mfg	📁 swwork
	< III	•
	Filnamn:	Öppna
J	Filformat: Alla filer (*.*)	 ▲vbryt

När man valt den sökväg man vill så kommer man till listan över filer och mappar som finns i den undermapp som sökvägen refererar till, i vårt exempel så är det "C:\Brigh4\Olle\TextFile".

Här väljer man den textfil man vill öppna och klickar på öppna.

Då öppnas texten i programmets textfönster.

🖳 Öppna			
Leta i	C:\Bright3	\Olle\TextFile\	- 1 -
Mina texter	Blanda	elsen om Örebro och Närke.txt at.log	
	Filnamn:	berättelsen om Örebro och Närke.txt	Öppna
J	Filformat:	Alla filer (*.*)	 ▲vbryt

Spara

Till vänster i dialogen är en lista med sökvägar som man definierar själv (Se sida 19).

Finns det några sökvägar så fokuseras den första, i det här läget "Mina texter".

💀 Spara		
Leta i	C:/	• t •
Mina texter	SAVG8.VAULT\$	Discontraction MSOCache
	📁 \$Recycle.Bin	📁 PerfLogs
	📁 AuthLog	📁 Program Files
	📁 Bright3	📁 ProgramData
	📁 CanoScan	📁 RRbackups
	Documents and Settings	📁 Sarepta
		📁 SWShare
	📁 Intel	📁 SWTOOLS
	📁 mfg	📁 swwork
	<	4
	Filnamn:	Spara
	Filformat: Alla filer (*.*)	- <u>A</u> vbryt

Spara som			
	Leta i: C:\Users\bjo051\Do	ocuments\Bright4\Olle\TextFile\	
Mina texter			
	Filnamn: Text0000.txt		Spar
	Filformat: Alla filer (*.*)		- Avbr

När man valt den sökväg man vill så öppnas den mapp som sökvägen refererar till, i vårt exempel så är det "C:\Users\bjo051\Documents\ Bright4\Olle\TextFile\".

Fokus hamnar på textrutan där man ska ange filnamn. Användaren får också ett förslag på filnamn.

Här väljer man namn och bekräftar detta genom att klicka på spara.

Inställningar i Bright 4

Under Inställningar finns möjligheter till individuella programinställningar utifrån användarens behov. De individuella inställningarna sparas till hårddisken, för användaren Olle sparas inställningarna i filen "**Bright4\Settings\Olle\Settings.dat**"

Längst upp i inställningsfönstret finns tillgång till tre flikar. Det är under dessa flikar de olika inställningarna görs.

👰 Inställningar			
Övrigt Utseende Utskriftsinställn	ingar		
 ✓ Hämta ljud Punktinmatning □ Siffror ✓ Digital tid ✓ Spara automatiskt 5 → min ✓ Använd hitta dokument Förvald mapp: 	 Radera textfil Sök/Ersätt Stavningskontroll Använd mallar Använd flera dokument 	Stäng programmet e direkt direkt, ev spara bekräfta Stäng datorn e stäng ej datorn	
E-post EPostinställningar Använd externt program Sökväg Kalender		 stäng datorn, direkt stäng datorn, bekrä Övrigt Ljudinspelning Talsyntes Sökvägar 	fta g C:\Program File
Kalenderinställningar Kalenderinställiningar		Konvertera från Br	right3
Makro	•		
Skrivträning	-		
Skapa mall			
[] [] []] [] []] []		Avbryt	ОК

Längst ner i inställningsfönstret finns det knappar för att stänga inställningsfönstret ("OK" och "Avbryt"), visa avancerade inställningar samt två knappar med följande funktioner:

Den här knappen startar utforskaren.

Den här knappen startar ljudinspelning. Programmet letar först efter Audacity, sedan efter Windows egen ljudinspelning. Vilket program som startar kan man styra själv under fliken "Övrigt" på knappen ljudinspelning.

Övrigtfliken

👰 Inställningar			
Övrigt Utseende Utskriftsinställr	ningar		
 Hämta ljud Punktinmatning Siffror Digital tid 	 Radera textfil Sök/Ersätt Stavningskontroll 	Stäng programmet direkt direkt, ev spara	
 Spara automatiskt 5 min Använd hitta dokument Förvald mapp: 	 Använd mallar Använd flera dokument 	 bekräfta Stäng datorn stäng ej datorn stäng datorn, direkt stäng datorn, bekräfta 	
E-post EPostinställningar Använd externt program Sökväg Kalender Kalenderinställningar Använd externt program Sökväg		Övrigt Ljudinspelning Talsyntes Sökvägar Inställningar för iRead Konvertera från Bright3	C:\Program File
Andra program Makro Skrivträning Skapa mall	•		
		Avbryt C	Ж

Under den här fliken finns de allmänna inställningar för programmet som inte har med utseendet eller utskrift att göra.

Hämta ljud

Med det här valet så kan användaren hämta ljud när den skriver text med hjälp av F2.

Punktinmatning och Siffror

Med det här valet kan användaren använda sig utav ett vanligt tangentbord för att skriva med punktinmatning med tangenterna F, D, S, J, K, L, A, Ö.

Om siffror är valt så kan användaren använda sig av tangentbordets siffertangenter för att skriva siffror.

Digital tid

Med det här valet så läser tiden upp digitalt av talsyntesen.

Spara automatiskt

Sparar texten i textfönstret automatiskt efter angiven tid. Om texten saknar filnamn kommer programmet att ge texten ett namn och spara texten under användarens textmapp.

Använd hitta dokument och Förvald mapp

Med det här valet har användaren möjlighet att söka på hårddisken efter textdokument, eventuellt i en förvald mapp.

Radera textfil

Med det här valet har användaren möjlighet att ta bort textfiler när denne bläddrar i den enkla fildialogen som den kommer åt från menyraden.

Sök/ Ersätt

Med det här valet har användaren möjlighet att komma åt sök och ersätt funktionerna i programmet.

Stavningskontroll

Med det här valet har användaren möjlighet att komma åt stavningskontrollen i programmet.

Använd mallar

Med det här valet har användaren möjlighet att skapa nya dokument utifrån färdiga mallar. Mallarna skapas under intällningar.

Använd flera dokument

Med det här valet har användaren möjlighet att arbeta i flera dokument samtidigt.

E-postinställningar

Här kan man ställa in inställningarna för det interna E-postprogrammet. Här har man också möjlighet att välja att använda ett externt E-postprogram.

I E-postprogrammet lägger man in användarens epostuppgifter. Användaren kan sen skicka och ta emot epost. Man kan också lägga in kontakter med bild.

Kalenderinställningar

Här kan man ställa in inställningarna för det interna kalenderprogrammet. Här har man också möjlighet att välja att använda ett externt kalenderprogram.

I den interna kalendern kan man lägga in olika händelser. Kalendern är som en almanacka, där man kan lägga in enstaka eller återkommande händelser.

Ljudinspelning

Här väljer man vilket ljudinspelningsprogram man vill ha aktivt. Det är detta program som startar när man trycker på e- knappen.

Talsyntes

Öppnar fönstret för talsyntesinställningar. För mer information se sida 23.

Sökvägar

För att förenkla filhanteringen kan man skapa "Enkla sökvägar". När man klickar på I den här dialogen väljer man först vilken mapp som ska gälla för sökvägen. Sedan anger man ett namn för sökvägen och därefter klickar man på "Lägg till" för att lägga till sökvägen. I exemplet nedan har man valt ut sökvägen

"C:\Users\bjo051\Documents\Bright4\Olle\TextFile\" och angett namnet "Mina texter".

🖳 Sökvägar			
Genvägar	С	:\ -	Skapa ny mapp
Mina texter)	
	➡		
	C	C:\Users\bio051\Docu	ments\Bright4\Olle\TextFile\
	N	lamn: Mina texter	
Ta bort]		Rensa Ändra
			ОК

De sökvägar som man har lagt till visas i listan till vänster.

Klicka på "OK" för att stänga dialogen.

Inställning för iRead

Obs! Denna funktion är endast en tilläggsfunktion som måste köpas separat!

Programmet är förberett till att skanna in texter.

I inställningsfönstret för iRead måste en skanner väljas. De skannrar som är installerade visas i listan till vänster.

I inställningarna kan även inskanningsspråk väljas.

Klicka på "OK" för att stänga dialogen.

🔝 Inställningar för iRead	
Skanningsenheter	Språk:
CanoScan LiDE 70	✓ Svenska
CanoScan 8800F	English
CanoScan LiDE 210	Deutch
🗖 CanoScan LiDE 60	✓ Norsk
🔲 Mina bilder	Suomi
Silver Creations Sceye (iRea	Dansk
🔲 🔲 Other Manufacturer Other Ca	SE
	SME
	SMI
	SMN
	LANG_SMN
ОК	Avbryt

Makro

Här kan man skapa och redigera makron. Makron gör att man i användarläge kan skriva t.ex. "XX" som betyder något annat, t.ex. "Jag vill ha hjälp". Beroende på vad man har ställt in så spelar programmet upp "Jag vill ha hjälp" i talsyntesen och om man har valt det så skriver programmet då in "Jag vill ha hjälp" i textfönstret.

Det är den här modulen man använder om man ska använda sig utav en streckkodläsare.

För att välja vilken makrofil man vill ha aktiv så väljer man den i rullgardinsmenyn till höger om knappen.

Skrivträning

Här kan man skapa och redigera skrivövningar. En skrivövning består av ord eller meningar. Man kan också lägga in ljud som förstärkning. Om användaren inte kommer ihåg vad den ska skriva så kan den få hjälp ifrån talsyntesen.

Skapa mall

Här kan man skapa och redigera mallar. För närmare beskrivning, se separat kapitel.

Stäng programmet

Här anger man hur programmet ska avslutas.

Direkt: Stänger programmet direkt utan några dialogrutor.

Direkt, ev spara: Stänger programmet direkt, men om det finns en text som inte är sparad får användaren en fråga om man vill spara den innan man avslutar.

Bekräfta: Användaren får en fråga om den verkligen vill avsluta programmet innan det avslutas.

Stäng datorn

Här anger man hur datorn ska avslutas när programmet avslutas.

Stäng ej datorn: Stänger bara av programmet.

Stäng datorn, direkt: Stänger av datorn när programmet avslutas utan några frågor.

Stäng datorn, bekräfta: Användaren får en fråga om man vill stänga av datorn när programmet avslutas.

Utseendefliken

🧕 Inställningar	
Övrigt Utseende Utskriftsinställningar	
Teckensnitt och bakgrundsfärg Aa12	 Visa verktygsknappar Sidbredd Vertikal rullist Dölj inställningar Kortkommando för inställningar I Ctrl Shift Alt I • Använd fast font
Teckensnitt Bakgrundsfärg	Antal tecken per rad: 80 ★ ♥ Samma storlek på sökvägar ♥ Visa genvägar
	Avbryt OK

Teckensnitt och bakgrundsfärg

Här anger man det teckensnitt och bakgrundsfärg som ska gälla för textfönstret.

Visa verktygsknappar

Här anger man om verktygsraden ska vara synlig i användarläget.

Vertikal rullist

Med det här valet så visas den vertikala rullisten i textfönstret.

Sidbredd

Med det här valet så utnyttjar textfönstret hela skärmens bredd.

Dölj inställningar

Döljer knappen i menyraden för inställningar.

Kortkommando för inställningar

Anger vilket kortkommando som gäller för att visa inställningar.

Använd fast font och tecken per rad

Fonten i textfönstret sätts till en font där varje tecken är lika brett detta gör att det går att bestämma antal tecken som ska visas på raden.

Samma storlek på sökvägar

Med det här valet så kommer storleken på sökvägarna i enkla sökvägar vara lika stora.

Visa genvägar

Med det här valet så visas genvägslistan i öppna text dialogen.

Vertikal rullist

Med det här valet så visas den vertikala rullisten i textfönstret.

Utskriftinställningarfliken

🥺 Inställningar			
Övrigt Utseende Utskriftsinställn	ingar		
Skrivare			Papper
Skrivare			stående
Punktskrivare X			© liggande
Utskriftsinställningar			
Teckensnitt			
Teckensnitt 1	Teckensnitt 2		
🔲 Visa i menyn	🗖 Visa i menyn		
Aa12	Aa12		
Teckensnitt	Teckensnitt		
		Avbryt]

Skrivare och Punktskrivare

Från en lista över installerad skrivare i Windows anger man vilken eller vilka skrivare som Strukturprogrammet skall använda.

Winbraille5

Om man väljer Winbraille5 som skrivare så kommer programmet att starta en dialog. Först kollar programmet om den hittar sökvägen till WinBraille5. Om programmet inte hittar den så startar en öppna-dialog där man ska ange sökvägen till WinBraille5. När sökvägen är angiven så måste man ange sökvägen till den "template" man vill använda sig utav i WinBraille5. Och till sist får man ange den skrivare som ska användas.

Utskriftsinställningar

Här anger man inställningar för punktskrivaren. Dessa gäller för de skrivare som stödjer escapesekvenser.

Papper

Här anger man om utskriften skall göras för stående eller liggande papper.

Teckensnitt

Här anger olika teckensnitt som kan användas vid utskrift.

🖪 Inställningar			
Inställningarna gäller för de skrivare som stödjer escapesekvenser			
Marginaler 2 v Toppmarginal 2 v Vänstermarginal 31 Antal tecken per rad Dubbelt radavstånd	Sidhantering Enketsidig (A4) Dubbelsidig (A4)		
Antal kopior	Sidnummer		
Avbryt	ОК		

Talsyntesinställningar i Bright 4 (WinSpeech)

När programmet startas kommer det att starta programmet WinSpeech.exe automatiskt.

Att programmet startats ser man i systemfältets nedre högra hörn.

Då öppnas programmet WinSpeech.

Aktiv talsyntes måste vara aktiv för att övriga inställningar ska kunna göras.

För att kunna aktivera den måste du först markera en röst i listan.

Saknar du talsyntesröster så kan du inte göra några inställningar.

Aktiv talsyntes

Aktiverar eller avaktiverar talsyntesen.

Inmatning

Vid "inmatning" anger man vilket stöd man vill ha av talsyntesen när text skrivs in.

- Bokstav: Talsyntesen läser upp bokstavsnamnet efter tangenttryckning.
- *Ljuda:* Bokstavens ljudvärde spelas upp efter tangenttryckning. Obs! "m" respektive "k" ger uppspelning med manlig respektive kvinnlig röst.
- Ord: Talsyntesen läser ordet efter mellanslag.
- *Mening:* Talsyntesen läser upp hela meningen då du sätter punkt, utropstecken eller frågetecken.
- *Redigera:* Vid redigering av enstaka tecken med Radera (Backspace) eller Delete läser talsyntesen upp kommandot samt det tecken som raderas.

Förflyttning

Vid "förflyttning" anger man vad och hur talsyntesen ska förflytta sig.

- *Bokstav:* Pil höger/ vänster läser upp bokstaven som insättningspunkten flyttas till (insättningspunkten står alltid till vänster om tecknet).
- *Ord:* Ctrl + Pil höger/ vänster flyttar till nästa ord och läser upp ordet som insättningspunkten flyttar till.

🕀 WinSpeech					
C:\Sarepta\TalkSettings\Olle.tlk					
aktiv talsyntes Inmatning Bokstav Ljuda, mansröst Ljuda, kvinnoröst Ord Mening Redigera	Förflyttning Bokstav Ord Ord, block Rad Mening Mening, position Mening, block Övrigt	Övrigt ✓ Talstöd i meddelanden ✓ Talstöd i meny Talstöd i numeriskt tangentbord ✓ "Fortsätt"-ljud ✓ Tillåt "avbryt uppläsning"			
Aktuella röster Röst 1: Microsoft Sam Röst 2:	Test X	Microsoft Sam Acapela Baris Acapela Carlos Acapela Carlos Acapela Ceren Acapela Ese Acapela Els Acapela Enk Acapela Ester			
Hastighet	Volym:	<u>Avbryt</u>			

- Ord, block: blockmarkerar ordet.
- *Rad:* Pil upp/ner läser upp raden som insättningspunkten flyttas till.
- *Mening:* Vid tryck på funktionstangent F4 läser talsyntesen upp nästa mening. Hela meningen blockmarkeras och markören flyttas till meningens slut.
- *Mening, position:* Vid tryck på funktionstangent F4 läser talsyntesen upp nästa mening. Markören flyttas ord för ord till meningens slut.
- *Mening, block:* Vid tryck på funktionstangent F4 läser talsyntesen upp nästa mening. Markören flyttas ord för ord till meningens slut och varje ord blockmarkeras.
- *Övrigt:* Vid förflyttningar inom dokumentet meddelar talsyntesen positionen som insättningspunkten flyttas till, t.ex. Home "början av raden", Ctrl+End "slutet av texten".

Övrigt

Vid "övrigt" anger man övriga talsyntesinställningar

- Talstöd i meddelanden: Talstödet aktivt i meddelanderutor.
- *Talstöd i meny:* Talstödet aktivt i meny- och verktygsraden.
- *Numeriskt tangentbord:* Talstöd via numeriskt tangentbord. Se sida 25 för mer information.
- "Fortsätt"-ljud: ett "pip" hörs då talsyntesen avslutas uppläsning av mening.
- *Tillåt "avbryt uppläsning":* Talsyntesens uppläsning avbryts om användaren ger nytt kommando för uppläsning. Användaren kan ex vis "skumläsa".

Aktuella röster

Du väljer en röst genom att markera en röst i listan och sedan klicka på knappen för Röst 1 respektive Röst 2. Genom att klicka på knappen test bredvid rösten så får man höra en test av den valda rösten.

Hastighet och Volym

Här kan du reglera hastigheten och volymen för de valda rösterna.

Talstöd via numeriskt tangentbord

För användare med ett standard tangentbord erbjuder Bright 4 ett genomtänkt talstöd via det numeriska tangentbordet, schematisk bild visas här nedanför. Num Lock skall sättas aktiv.

Num Lock	Num ÷	Num ×	Num	-			
Gör numeriskt tangentbord aktivt.	Avbryter talsyntesen.	Läser från insättningspunkten och framåt i texten.	Flytta insätt föreg skilje	Flyttar insättningspunkten ti föregående skiljetecken (. ! ?)		till	
Num 7	Num 8	Num 9	Num	+			
Läser rad till vänster om insättningspunkten.	Läser hela raden.	Läser rad till höger om insättningspunkten.	Läser Progr efter utrop fråget	näst amn teckt stecl	ta m net s nen j ken e en (.	ening. öker punkt, eller !?).	,
Num 4	Num 5	Num 6					
Flyttar insättningspunkten till föregående ord och läser ordet. Samma funktion som Ctrl+pil vänster.	Läser ordet som insättningspunkten står vid.	Flyttar insättningspunkten till nästa ord och läser ordet. Samma funktion som Ctrl+pil höger.					
Num 1	Num 2	Num 3					
Flyttar insättningspunkten till föregående bokstav och läser	Läser bokstaven till höger om insättningspunkten.	Flyttar insättningspunkten till nästa bokstav och läser bokstaven.	Nun Lock	⊡ n Car k Loo ÷	⊃s Scr sk Loo x	oll sk	
funktion som		pil höger.	7	8	9	+	
pil vänster.			4	5	6		
Num 0		Num ,	1	2	3	Enter	
Bokstaverar ordet som står vid.	insättningspunkten	Ingen funktion	0				

Mallar i Bright 4

Dokumentmall - Nytt dokument	
Arkiv Redigera Hjälp	
🗌 🚺 🛃 🗠 🕑 😫 👼 💽 🚺	
🗖 Skapa fil Filnamnsprefix	

En mall består av färdig text, parametrar och autotext.

Parametrar

Infoga parameter öppnar en infoga parameterdialog.

Namn anger vilket namn som parametern ska ha. Fråga är den fråga som användaren kommer att få.

🖳 Paramete	r	_ (
Namn:	Namn		
Fråga:	Vem gäller det?		
Parame	etertyp: Text		-
	Avbryt	0	K

Parametertyp är det som förväntas matas in. De parametertyper som går att välja är: Datum, år, månad, dag, år – månad och text.

Parametern kommer att infogas i dokumentmallen med dollartecken runt sig. När ett dokument skapas utifrån en mall ställs frågorna till användaren och parametern ersätts med inmatningen,

Autotext

Det finns två autotexter att välja mellan, det är Datum och Tid. När ett dokument skapas utifrån en mall med autotext så kommer datumet eller tiden in på de fälten.

Infoga kalender öppnar en dialog. Först väljs start och slutdatum, sen skrivs det in hur kalendern ska se ut. Här kan man välja att lägga in dagnamn, datum och huruvida veckan ska synas.

Dag	
💽 🕕 🗵 Visa vecka	
\$DAY\$ \$DATE\$	
	Avbryt OK

Skapa fil och Filnamnsprefix

Möjlighet att skapa fil direkt vid skapandet av dokumentet. Filen får filnamnsprefixet som är angett.

Exempel

I exemplet till höger ser man att det är färdigtext, två autotexter som heter "Tid" och "Datum" som fylls i automatiskt när dokumentet skapas.

Det finns även två parametrar som heter "Namn" och "Datum". De hänger ihop med två frågor som ställs vid uppskapandet av mallen.

Sen har även en kalender infogats i slutet. Den infogas som vanlig text men med hjälp av Infoga kalender.

🖳 Dokumentmall - Nytt dokument 📃 💷 💌			
Arkiv Redigera Hjälp			
🗌 📔 🛃 🗠 😰 💈 💽 🚺			
Skapa fil Filnamnsprefix Schema			
Dokument skapat {Tid}, {Datum}	A		
Namn: \$Namn\$ Jobbat: \$Datum\$	E		
vecka 5 Måndag 2016-02-01: Tisdag 2016-02-02: Onsdag 2016-02-03: Torsdag 2016-02-04: Fredag 2016-02-05: Lördag 2016-02-06: Söndag 2016-02-07: vecka 6			
Måndag 2016-02-08: Tisdag 2016-02-09:	-		

Kontaktuppgifter

Telefon:019- 602 42 00 Texttelefon: 019- 670 25 02 Fax: 019- 33 31 27 E-post: sprida@regionorebrolan.se Hemsida: www.regionorebrolan.se/cfh